

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
Кафедра романських мов і зарубіжної літератури**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан

Факультету іноземної філології

(назва факультету)

Рошко М.М.

(прізвище, ініціали)

2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ІСТОРІЯ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ (XIX століття)
для студентів 2 курсу ФІФ денної форми навчання
та 3 курсу ФІФ заочної форми навчання**

Рівень вищої освіти	бакалавр
Галузь знань	01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність	014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька/французька/румунська)
Предметна спеціальність	014.02 Середня освіта.
(Спеціалізація) (за наявності)	Англійська/німецька/французька/румунська мова і література.
Освітня програма	Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література.
Статус дисципліни	нормативна
Мова навчання	українська

Ужгород 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття) для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта / Педагогіка спеціальності 014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська /німецька/французька/румунська) предметної спеціальності (спеціалізації) (за наявності) 014.02 Середня освіта. Мова і література (англійська/німецька/французька/румунська мова і література), освітньої програми Англійська/Німецька/Французька/Румунська мова і література. Зарубіжна література.

Розробник: Славич Т.Я., старший викладач кафедри романських мов та зарубіжної літератури

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні кафедри *романських мов та зарубіжної літератури*

протокол № 8 від « 30 » _____ травня _____ 2023 р.

Завідувач кафедри _____ Смужаниця Д.І.

Схвалено науково-методичною комісією факультету іноземної філології

протокол № 4 від « 30 » _____ червня _____ 2023 р.

Голова науково-методичної комісії _____ Синьо В.В.

Завідувач кафедри

Смужаниця Д.І. Смужаниця Д.І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

« 30 » _____ червня _____ 2023 _____ р.

© Славич Т.Я., 2023 р.

© ДВНЗ «Ужгородський національний університет», 2023 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 3/3	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 90 /90	2-ий	3-ій
Кількість модулів – 2 / -	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,8 самостійної роботи студента – 2,9	3-ій	5-6-ий
	Лекції:	
	24 год.	8 год.
	Практичні (семінарські):	
	20 год.	4 год.
Вид підсумкового контролю: іспит	Лабораторні:	
	-	-
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	46 год.	78 год.

2. МЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є:

- ознайомити студентів з історичним розвитком світового літературного процесу, з особливостями літературних епох та обставинами розвитку літературного процесу в кожній з країн Західної Європи та США, мова яких вивчається на факультеті іноземної філології як основна і додаткова, їх духовними цінностями, із знаковими надбаннями кожної з літератур у всьому розмаїтті літературних жанрів та стилів;
- навчити студентів працювати з джерелами інформації /підручниками та навчально-методичними посібниками, науковими виданнями творів, які запроваджені до шкільної програми/;
- підготувати студентів до розуміння літературних явищ XIX століття у контексті світової культури та у взаємозв'язках;
- показати місце і роль видатних майстрів слова, які своєю творчістю визначили характер та особливості художньої культури, її цінності та пріоритети;
- підготувати студентів до розуміння знакових творів світової літератури XIX ст., до усвідомлення природи різних жанрів словесної творчості кожної культурно-історичної епохи;
- сформувати у студентів як майбутніх учителів іноземної мови та світової літератури уміння застосовувати у педагогічній практиці набуті знання з оптимальною загальноосвітньою, пізнавально-виховною метою, збагачувати власну духовну культуру шляхом самоосвіти, творчо працювати над собою і вдосконаленням літературно-освітніх знань.

Основна мета, поставлена перед студентами – розумітися у літературному процесі XIX століття, а зокрема бути обізнаними із літературними течіями, тенденціями, постатями, творами цього часу. Метою курсу не є зазубрювання студентами імен, дат та текстів, метою є саме розуміння студентами логіки літературного процесу, взаємозв'язку літератури із історією, впливу літератури і впливу на літературу, в якій розкривається найбільше істин часу, яка часто є «секретарем суспільства» (Бальзак), або його «дзеркалом» (Гюго, Флобер).

Відповідно до освітньої програми, вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів вищої освіти таких компетентностей:

- ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

- ЗК 7. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

- ФК 6. Здатність здійснювати виховання на уроках і в позакласній роботі, виконувати педагогічний супровід процесів соціалізації учнів та формування їхньої культури.

- ФК 7. Здатність до критичного аналізу, діагностики й корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду.

- ПК 1. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії іноземної мови (або мови національної меншини України), теорії та історії зарубіжної літератури (або літератури національної меншини України у вітчизняному та світовому контексті) в практиці навчання у базовій загальноосвітній школі.

- ПК 5. Здатність орієнтуватися в літературному процесі країн і народів світу (від давнини до сучасності), спадщині письменників у контексті розвитку літератури, історії, культури, використовувати знання мов і здобутків світового письменства для формування національної свідомості, загальної і мовленнєвої культури учнів, їхньої моралі, міжкультурної толерантності, ціннісних орієнтацій у сучасному полікультурному суспільстві.

- ПК 6. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу текстів.

- ПК 8. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використовувати практичний досвід і мовно-літературний контекст для реалізації цілей освітнього процесу в закладах середньої освіти.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Передумовами вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є опанування таких навчальних дисциплін (НД) освітньої програми (ОП):

Шифр НД за ОП	Назва навчальної дисципліни
ОК 1	Історія та культура України
ОК 2	Філософія
ОК 3	Ділова українська мова
ОК 4	Латинська мова
ОК 7	Вступ до фаху
ОК17	Психологія (загальна, вікова та педагогічна)
ОК 18	Історія та культура країн, мова яких вивчається
ОК 19	Історія зарубіжної літератури (античність, Середні віки, Відродження, XVII-XVIII століття)
ОК 24	Вступ до літературознавства

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітніх програм «Англійська/німецька/французька/румунська мова і література. Зарубіжна література», вивчення навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Знає та розуміє принципи, форми, сучасні методи, методичні прийоми навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	ПРН 3
Знає та розуміє особливості навчання різнорідних груп учнів, застосовує диференціацію навчання, організовує освітній процес з урахуванням особливих потреб учнів.	ПРН 4
Уміє застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності.	ПРН 7
Володіє формами та методами виховання учнів на уроках і в позакласній роботі, уміє відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН 9
Здатний проектувати психологічно безпечне й комфортне освітнє середовище, уміє виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організувати співпрацю учнів та комунікацію з їхніми батьками.	ПРН 10
Усвідомлює цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України.	ПРН 12

Застосовує методики білінгвального й інтегрованого навчання мови й фахового змісту, володіє дидактикою багатомовності та методикою паралельного навчання споріднених мов, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.	ПРН 15
Володіє основами професійної культури, здатний створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною (або національної меншини України) мовами.	ПРН 16
Забезпечує діалог культур у процесі вивчення іноземної мови та зарубіжної літератури, створює умови для міжкультурної комунікації.	ПРН 20
Використовує гуманістичний потенціал іноземної мови (або мови національної меншини України) та зарубіжної літератури (або літератури національної меншини України у вітчизняному й світовому контексті) для формування духовного світу юного покоління громадян України.	ПРН 21

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти після опанування навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)»:

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр
Застосування на практиці сучасних методів, методичних прийомів навчання предмета в закладах загальної середньої освіти (рівень базової середньої освіти).	ПРН 3
Розуміння специфіки навчання різнорідних груп учнів, володіння методами диференціації навчання, організація освітнього процесу з урахуванням особливих потреб учнів.	ПРН 4
Володіння міжнародними та національними стандартами і практиками в професійній діяльності та застосування їх.	ПРН 7
Використання форм та методів виховання учнів на уроках зарубіжної літератури і в позакласній роботі, уміння відстежувати динаміку особистісного розвитку дитини.	ПРН 9
Проведення роботи зі створення психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища, використовуючи приклади творів зарубіжної літератури, уміння виявляти булінг серед учнів та протидіяти йому, організація співпраці учнів та комунікації з їхніми батьками.	ПРН 10
Усвідомлення цінності захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України, навчаючи цьому учнів на прикладах творів зарубіжної літератури.	ПРН 12
Застосування методики білінгвального й інтегрованого навчання літератури, володіння дидактикою багатомовності та методикою паралельного навчання споріднених літератур, методикою роботи в гетерогенному (змішаному) навчальному середовищі.	ПРН 15
Будучи професійно та фахово освіченим, здатний створювати, редагувати й перекладати тексти професійного змісту державною та іноземною (або національної меншини України) мовами.	ПРН 16
Застосування діалогу культур у процесі викладання іноземної мови та зарубіжної літератури, створення умов для міжкультурної комунікації.	ПРН 20
Застосовуючи потенціал іноземної мови (або мови національної меншини України) та зарубіжної літератури (або літератури національної меншини України у вітчизняному й світовому контексті) формує духовний світ юного покоління громадян України.	ПРН 21

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з навчальної дисципліни «Історія зарубіжної літератури (XIX століття)» є: усне опитування, письмові практичні роботи, конспектування науково-критичної літератури, підсумкові контрольні роботи, усний екзамен. Все це реалізується через накопичувальну бально-рейтингову систему, що передбачає оцінювання студентів за всі види аудиторної та позааудиторної навчальної діяльності, спрямовані на опанування навчального навантаження з освітньої програми; поточний контроль, поетапний, модульний, підсумковий контроль; усний екзамен, тестування.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання

Форми поточного контролю: відповіді на семінарських заняттях та здача колоквиуму.

Форма модульного контролю: модульні контрольні роботи.

Форма підсумкового семестрового контролю: усний іспит.

Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти (модуль 1-2)

Поточне оцінювання та самостійна робота												Модульний контроль	Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2						100/100	100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	T5	T6		
10	18	27	17	18	10	10	18	17	37	8	10	Бали сем.зан. (50+50)	
-	10	20	10	10	-	-	10	10	30	-	-		
10	8	7	7	8	10	10	8	7	7	8	10	Бали мод. к/р (50+50)	

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів

Оцінювання окремих видів навчальної роботи з дисципліни

Вид діяльності здобувача вищої освіти	Модуль 1		Модуль 2	
	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)	Кількість	Максимальна кількість балів (сумарна)
Практичні (семінарські) заняття	5	50	5	50
Колоквиум по змісту прочитаних обов'язкових художніх творів*	1	20	1	30
Презентація *	2	10	2	10
Реферат*	2	20	2	20
Модульна контрольна робота	1	50	1	50
Разом		100		100

* зірочкою позначені додаткові види роботи, коли студент відпрацьовує пропущений/погано засвоєний матеріал з метою покращити рейтинговий бал допуску до семестрового контролю.

Критерії оцінювання на практичних (семінарських) заняттях

Програмою передбачено проведення десяти семінарських занять, на кожному з яких студент може набрати до 10 максимальних балів: відповідь-доповідь на питання плану

семінарського заняття (макс. 5 балів) та активна робота протягом заняття у вигляді доповнень доповідей з інших питань плану (по 1 балу за кожне доповнення по питанням плану).

5 балів виставляється, якщо у доповіді розкрито основні теоретичні/практичні моменти питання, наводяться цитати з художнього твору, студент вільно володіє матеріалом, знає зміст твору, що аналізується, відповідає на додаткові запитання по темі, посилається на науковий матеріал із фаху.

4 бали виставляється, якщо студент не чітко окреслив основні моменти питання, наявні неточності щодо суті питання, що розглядається, але наводить цитати з твору для підтвердження тих чи інших міркувань.

3 бали виставляється, якщо студент не володіє матеріалом в повному обсязі, не відповідає по суті питання, не орієнтується в теоретичному/практичному матеріалі, в доповіді відсутнє цитування твору, плутає наголоси, імена тощо.

2 бали виставляється, якщо студент цілковито не володіє теоретичним / практичним матеріалом, не прочитав художній твір, винесений на практичне заняття, звертається до сайтів із коротким змістом творів тощо.

Бал за доповнення виставляється тим студентам, хто додає до вже виголошеного матеріалу суттєву інформацію, деталізує ті чи інші моменти, що виголошені тезово, доречно звертається до цитування художнього твору.

Критерії оцінювання на колоквіумі по змісту прочитаних творів

Оскільки складовою якісного опанування дисципліною є вивчення не тільки теоретичного матеріалу, а й знання змісту художніх творів, винесених до списку для обов'язкового прочитання, програмою передбачено проведення колоквіуму по змісту прочитаних творів (для студентів, що хочуть покращити свій рейтинговий бал). Максимум можливих балів – 50. Таблиця відповідності балів прочитаним творам подається в кінці програми. Знання змісту художнього твору, сюжетних ліній, імен героїв, визначення проблематики дає студенту змогу отримати зазначені для кожного твору бали. Якщо студент не знає сюжету, плутається в подіях, змальованих у творі, твір не приймається. Бали не нараховуються.

Критерії оцінювання презентацій

Презентація є додатковим видом навчальної роботи з дисципліни. Вона передбачена для тих студентів, хто з різних причин не зміг набрати необхідної кількості балів для допуску до іспиту або ж бажає покращити свій рейтинговий бал. Передбачається можливість виконати до 4 презентацій, або ж створити презентацію і написати реферат(-и) (вимоги до написання реферату подаються нижче). Кожна презентація оцінюється в **5 балів**. Теми презентацій подано в програмі нижче (розділ 6.5). До презентації висувуються наступні вимоги.: 12-15 слайдів.

Основні слайди презентації повинні мати:

- титульний аркуш;
- основні пункти презентації;
- список джерел (до 5 основних);
- завершальний слайд;
- хто підготував роботу.

Список джерел повинен бути з докладним зазначенням вихідних матеріалів (звідки взяли ілюстрації, звуки, тексти, посилання). Крім електронних адрес потрібно вказувати і друковані видання.

Вимоги щодо структури та змісту навчального матеріалу: матеріал слід викладати стисло, з максимальною інформативністю тексту; слідкувати за відсутністю нагромадження, чітким порядком у всьому; ретельно структурувати інформацію; використовувати короткі та змістовні заголовки, марковані та нумеровані списки; важливі відомості (наприклад, висновки, визначення тощо) подавати крупним та виділеним шрифтом і розташовувати у лівому верхньому куті екрана; другорядні відомості бажано розміщувати внизу сторінки; кожній ідеї

треба відвести окремий абзац; використовувати табличні форми запису даних (діаграми, схеми) для ілюстрації важливих фактів, щоб подати матеріал компактно і наочно; графіка повинна органічно доповнювати текст; пояснення треба розташовувати якнайближче до ілюстрацій, з якими вони мають одночасно з'являтися на екрані; усі текстові дані потрібно ретельно перевірити на відсутність орфографічних, граматичних і стилістичних помилок, дотримуватися прийнятих правил скорочень; форма представлення інформації повинна відповідати рівню знань слухачів.

Дотримання визначених вимог дозволяє отримати 5 балів за презентацію. Відсутність логіки викладу, недотримання вимог, невчитаний текст слайдів, нерозкрита тема презентації призводить до зняття балів.

Критерії оцінювання рефератів

Написання реферату – ще один вид роботи, що дозволяє студенту отримати додаткову кількість балів до рейтингу. Реферат оцінюється в **10 балів**, передбачено можливість написати до 4 рефератів. Реферат пишеться на від руки. Обсяг реферату – 10 стор А4. Реферат повинен містити титульний аркуш, сторінку змісту, вступ із обґрунтуванням актуальності теми, оглядом літератури з теми дослідження. Основна частина реферату – 7-8 сторінок, де розкривається обрана тема, подаються покликання на джерела, можливий цитований матеріал як з критичних джерел, так і з художнього тексту (художній текст можна використовувати мовою оригіналу, або ж українськомовний переклад). Завершують реферат висновки за обраною темою – це підсумок проведеної роботи. В кінці реферату подаються використані джерела з дотриманням усіх вимог, що висуваються до оформлення наукового апарату.

Недотримання вимог, що висуваються до написання реферату: недбале оформлення, нерозкрита тема реферату, відсутність покликань, цитованого матеріалу, неправильне оформлення списку використаних джерел дають підстави для зниження балів під час оцінювання.

Теми рефератів подано в програмі нижче (розділ 6.5).

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Модульна контрольна робота № 1 (період романтизму) та № 2 (доба реалізму) містить по 3 питання, на які потрібно дати розлогу відповідь, та 20 тестових завдань з одним правильним варіантом відповіді. Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач, - це 10 балів за розписову частину та 20 балів (по 2 бала за кожен правильно виконаний тест) за тестові завдання.

Типовий варіант модульної контрольної роботи

1. Визначити особливості романтизму та його специфіку в літературі Німеччини. Дати характеристику діяльності єнського гуртка романтиків.
2. Образи яких героїв у романі В.М.Гюго «Собор Паризької Богоматері» створені за принципом гротеску? Обґрунтуйте відповідь.
3. Окреслити проблематику та тематику новел Е.По.

Тести:

1. Коли виникає та утверджується романтизм у Європі:
А) у XIX ст.; Б) к. ХУІІІ – перша третина XIX ст.; В) у ХУІІІ ст.
2. У романтизмі звеличується:
А) життя духу; Б) соціальне життя; В) життя «природної» людини.
3. Чарівна сила малюка Цахеса (твір Е.Гофмана «Крихітка Цахес») полягала у:
А) надзвичайній фізичній силі;
Б) вмінні перетворюватися на різних істот;
В) вмінні привласнювати чужі досягнення.
4. Якої духовної цінності бракувало малюку Цахесу (твір Е.Гофмана «Крихітка Цахес»)?

- А) впевненості; Б) прагнення бути першим; В) доброзичливості.
5. Чим відрізняється від інших героїв студент Балтазар (твір Е.Гофмана «Крихітка Цахес»):
- А) чарівними здібностями; Б) романтичною уявою; В) освіченістю.
6. Як звали доньку Байрона, чий образ з'явився в третій частині «Чайлд-Гаролда»?
- А) Ада; Б) Августа; В) Аврора.
7. Яку епоху зображено в романі В.Скотта «Айвенго»?
- А) X ст.; Б) XII ст.; В) XIX ст.
8. Який основний конфлікт доби відображено у романі В.Скотта «Айвенго»?
- А) боротьба шотландців за незалежність;
Б) боротьба англосаксів і норманців;
В) боротьба між Айвенго та Бріаном де Буагільбером.
9. З яким твором світової літератури В.М.Гюго порівнює «Собор Паризької Богоматері»?
- А) «Фауст» Гете; Б) «Божественна комедія» Данте; В) «Іліада» Гомер.
10. Що критикує Гюго в описі середньовічної системи судочинства в романі «Собор Паризької Богоматері»?
- А) недосконалість законів; Б) забобони і мракобісся; В) корупцію.

Оцінка розписової частини модульної контрольної роботи

Результат 8-10 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні завдання. Студент вільно володіє термінологічним апаратом, не плутається щодо визначення жанрових форм твору, сюжетних ліній, імен героїв. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.

Результат 6-7 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні завдання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.

Результат 3-5 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні та практичні завдання, але практичне завдання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.

Результат 1-2 б. виставляється, якщо студент відповів на питання контрольної роботи в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні та практичні завдання. Зазначена кількість балів може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

Критерії оцінювання підсумкового семестрового контролю

Програмою передбачено таку форму контролю, як іспит. Підсумковий семестровий контроль здійснюється за результатами модульного контролю та усної відповіді на питання, що входять до екзаменаційних білетів. Оцінка виставляється за 100-бальною шкалою, яка переводиться у національну шкалу та шкалу **ECTS**.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мін. бал - Макс. бал
А	<i>відмінно</i>	Зараховано	90-100
В	<i>добре</i>		82-89
С			74-81

D	задовільно		64-73
E			60-63
FX	незадовільно	Незараховано	35-59
F			0-34

1. Оцінка «відмінно» (90–100 б.) виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, мають місце обґрунтованість та повнота відповіді на теоретичні та практичні питання. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді описок.
2. Оцінка «добре» (74-89 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в повному обсязі, висвітлені всі теоретичні та практичні питання, але має місце деяка необґрунтованість розкриття цих питань. Можлива присутність деяких недоліків у вигляді технічних помилок та описок.
3. Оцінка «задовільно» (60-73 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, немає повної відповіді на теоретичні або практичні питання, але практичне питання в основному виконане. Можлива присутність деяких грубих теоретичних або практичних помилок.
4. Оцінка «незадовільно» (1-59 б.) – виставляється, якщо студент відповів на питання екзамену в неповному обсязі, повністю відсутні відповіді на теоретичні або практичні питання. Незадовільна оцінка може бути виставлена, якщо відповіді були не по суті теоретичних та практичних питань.

6. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

6.1. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Зародження та розвиток романтизму в літературі Західної Європи та США.

Тема I. – Зародження романтизму, формування естетики, етапи розвитку. – 1 год.

Цілі: засвоїти основні відомості про появу нового літературно-художнього методу – романтизму. Навчити студентів користуватись термінологічним апаратом, визначити основні риси романтизму. Засвоїти етапи розвитку зазначеного напрямку.

Підтема 1. Вступ. Література 1789-1794р.р. та публіцистика кінця XVIII ст. Їх вплив на літературу країн Європи.

Підтема 2. Основні закономірності виникнення і розвитку романтизму (к. XVIII ст. - 30 р. XIX ст.). Проблема творчого методу романтизму.

Підтема 3. Ознаки естетики романтизму в національних літературах Європи (проблема народності, проблема активного позитивного героя, проблема національної своєрідності романтизму в різних країнах Європи).

Самостійна робота. – 3 год. Періоди становлення естетики романтизму. Філософська основа романтизму.

Тема 2. – Романтизм у літературі Німеччини. – 2 год.

Цілі: засвоїти відомості про типові та специфічні ознаки естетики романтизму в літературі Німеччини. Познайомитись з творчістю видатних діячів цієї епохи. Окреслити риси романтизму в творах німецьких письменників початку XIX ст.

Підтема 4. Специфіка розвитку німецького романтизму.

Підтема 5. Єнські романтики. Гельдерлін “Гіперіон”. Гайдельберзький гурток німецьких романтиків. Брати Грімм.

Підтема 6. Естетика, лірика і проза А. фон Шаміссо.

Самостійна робота. – 2 год. Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків. Роман Гельдерліна «Гіперіон». Фольклорна діяльність братів Грімм. Реалізм повісті А. фон Шаміссо «Дивна пригода Петера Шлеміля».

Підтема 7. Еволюція світогляду та творчого методу Е.Т.А. Гоффманна.

Семінарське заняття № 1. Проблематика та жанрові особливості роману Е.Т.А.Гоффманна «Життєві погляди kota Мурра». – **2 год.**

Тема 3. – Розвиток англійської літератури доби романтизму. – 3 год.

Цілі: ознайомитись з особливостями історичного процесу в Англії на зламі XVIII-XIX ст., літературними школами та течіями; окреслити своєрідність поетичного стилю англійських поетів-романтиків; розглянути творчість видатних діячів зазначеної епохи; визначити специфіку романтизму в літературі Великобританії.

Підтема 8. Специфіка розвитку англійського романтизму. Літературні течії. Національні традиції.

Підтема 9. Поезія В.Блейка. Утворення та діяльність “Озерної школи”.

Самостійна робота. – 4 год. В.Блейк як засновник англійської романтичної лірики. Збірка «Пісні цноти та досвіду». Поезія поетів-лейкістів.

Підтема 10. Формування і розвиток світогляду Дж.Н.Г.Байрона. (Періодизація творчості. Цикл “східних” поем. “Паломництво Чайлд-Гаролда”. “Дон Жуан”.)

Семінарське заняття № 2. Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда». – **2 год.**

Підтема 11. Своєрідність естетики та поезії П.Б.Шеллі. (“Звільнений Прометей”, “Ченчі”). Поезія Дж.Кітса.

Підтема 12. В.Скотт – засновник жанру англійського історичного романтичного роману.

Семінарське заняття № 3. Романтичний історичний роман В.Скотта «Айвенго». – **2 год.**

Тема 4. – Засади романтизму в літературі Франції. – 2 год.

Цілі: ознайомитись з джерелами та специфікою французького романтизму; з’ясувати періоди розвитку естетики романтизму; ознайомитись з літературними школами та представниками французького романтизму.

Підтема 13. Джерела французького романтизму. Школа Ф.Р.де Шатобріана та Ж.Неккер де Сталь.

Підтема 14. Романтизм у роки Реставрації (А.де Ламартін, А.де Вінї). Специфіка жанрів французького романтизму (А.де Мюссе, А.Дюма).

Самостійна робота. – 4 год. Система жанрів французького романтизму. Драматургія В.М.Гюго.

Підтема 15. Особливості поезії П.Ж. Беранже.

Підтема 16. Творчість В.М. Юго – визначне явище французької літератури.

Семінарське заняття № 4. Проблематика роману В.М.Гюго «Знедолені». – **2 год.**

Підтема 17. Романтичні погляди Жорж Занд.

Тема 5. – Традиції романтизму в літературі США. – 3 год.

Цілі: окреслити хронологічні рамки розвитку та періодизації романтизму в США; з’ясувати специфіку романтизму в США; визначити зв’язок з європейськими романтичними традиціями; познайомитись з яскравими представниками літератури США.

Підтема 18. Специфіка романтизму в США.

Підтема 19. Своєрідність романтичного методу В.Ірвінга. Дж.Ф.Купер - творець американського соціального роману. Цикл романів про Шкіряну Панчоку.

Самостійна робота. – 3 год. Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів. Поезія Е.А.По.

Підтема 20. Своєрідність творчого методу Е.А.По – новеліста.

Семінарське заняття № 5. Своєрідність новелістики та поезії Е.По. – **2 год.**

Підтема 21. Поезія Г.В.Лонгфелло. Романтичний бунт проти американської дійсності в творах Н.Готорна та Г.Мелвілла.

Самостійна робота. - 3 год. Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла.

Тема 6. – Польський і данський романтизм. – 1 год.

Цілі: визначити особливості літературного процесу в польській та данській літературах початку XIX ст.; ознайомитися з яскравими представниками цих національних літератур.

Підтема 22. Особливості розвитку літератури Польщі поч. XIX ст. Творчість А.Міцкевича.

Самостійна робота. – 2 год. Знайомство з романтичним доробком А.Міцкевича та Ю.Словацького.

Підтема 23. Розвиток романтизму в данській літературі. Г.К.Андерсен - романіст, драматург, поет і казкар.

Самостійна робота. – 2 год. Художня специфіка казок Г.К.Андерсена.

Підтема 24. Підсумковий модульний контроль.

Змістовий модуль 2. Зародження і розвиток естетики реалізму в літературі Західної Європи (30-х - 70-х рр. XIX ст.) та США (50-х - 60-х рр. XIX ст.).

Тема 1. – Виникнення реалізму, етапи розвитку, зв'язок з романтизмом. – 1 год.

Цілі: засвоїти основні відомості про появу нового літературно-художнього методу – реалізм; визначити ознаки реалістичної естетики; опанувати термінологічний апарат; окреслити етапи розвитку; з'ясувати зв'язки реалізму з романтизмом.

Підтема 1. Передумови реалізму в європейській літературі XIX ст. Специфіка розвитку літератури 30-х-40-х років XIX ст.

Підтема 2. Новий етап розвитку літератури реалізму – література 1848-1871рр.

Самостійна робота. – 2 год. Історико-економічні умови та філософські віяння в Європі 30-х – 40-х рр. XIX ст.

Тема 2. – Особливості розвитку німецької літератури 30-х-40-х рр. XIX ст. – 2 год.

Цілі: познайомитися з багатожанровістю літератури 30-х-40-х рр. XIX ст.; окреслити тематику творів цих десятиліть; визначити видатних представників зазначеного періоду.

Підтема 3. Розвиток літератури 30-х-40-х рр. XIX ст. в Німеччині (Г.Бюхнер, «Молода Німеччина», Г.Гервек, Г.Веерт та ін.).

Самостійна робота. – 2 год. Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі..

Підтема 4. Г.Гайне: життя і творчість.

Самостійна робота. – 2 год. «Подорожні картини» Г.Гайне

Семінарське заняття № 6. Поема Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка». – **2 год.**

Тема 3. - Література Великобританії 30-х - 70-х рр. XIX ст. – 3 год.

Цілі: охарактеризувати літературне життя Великобританії; з'ясувати особливості творчого методу визначних діячів англійської літератури.

Підтема 5. Літературне життя Англії 30-х-40-х рр. XIX ст.

Самостійна робота. – 2 год. Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга.

Підтема 6. Творчість Ч.Дікінза – визначне явище англійського реалізму XIX ст.

Семінарське заняття № 7. Проблематика роману Ч.Діккенса «Домбі і син». – **2 год.**

Самостійна робота. – 2 год. Знайомство з творчістю сестер Бронті.

Підтема 7. Характер реалізму в творах В.М.Текері та Ш.Бронті.

Тема 4. - Реалізм у літературі Франції XIX ст. – 4 год.

Цілі: визначити основні напрямки розвитку літератури Франції; з'ясувати відмінності літературного процесу 30-х-40-х рр. та 1848-1871 рр.; познайомитись з літературними школами та представниками французької літератури.

Підтема 8. Літературний рух у Франції 30-х-40-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль: життя і творчість.

Самостійна робота. – 2 год. Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля. Італійська тема в його творчості.

Підтема 9. Особливості творчого методу О. де Бальзака.

Самостійна робота. – 2 год. Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака. Проблематика романів О. де Бальзака.

Семінарське заняття № 8. Повість О.де Бальзака «Гобсек». – **2 год.**

Підтема 10. Новелістика П.Меріме.

Підтема 11. Література Франції між 1848 та 1871 рр. Поети-парнасці. “Квіти зла” Ш.Бодлера.

Самостійна робота. – 2 год. Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».

Семінарське заняття № 9. Європейська поезія 40-70-х рр XIX ст. (Ш.Бодлер, Ч.Свінберн, Р.Бравнінг, А.Теннісон). – **2 год.**

Підтема 12. Творчість Г.Флобера в контексті його часу.

Семінарське заняття № 10. Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії». – **2 год.**

Тема 5. - Література США 50-х-60-х рр. XIX ст. – 1 год.

Цілі: з’ясувати вплив історичних подій на формування тематики, проблематики та жанрової різноманітності американської літератури; ознайомитися з творчістю видатних осіб зазначеного періоду.

Підтема 13. Аболіціоністська література 50-х-60-х рр. Творчість Г.Бічер-Стов.

Підтема 14. Основні теми та поетичні форми збірки “Листя трави” В.Вітмена.

Самостійна робота. – 3 год. Ознайомлення з творами В.Вітмена із збірки «Листя трави». Специфіка назви твору.

Тема 6. – Угорська література 30-х-40-х рр. XIX ст. – 1 год.

Цілі: познайомитися із специфікою розвитку угорської літератури.

Підтема 15. Різноманітність жанрів у творчості Ш.Петефі.

Самостійна робота. – 4 год. Ознайомлення з творами Ш.Петефі. Ш.Петефі та Закарпаття.

Підтема 16. Підсумковий модульний контроль.

6.2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Зародження та розвиток романтизму в літературі Західної Європи та США.												
Тема 1. Зародження романтизму, формування естетики, етапи розвитку.	4	1	-	-	-	3	6	-	-	-	-	6
Тема 2. Романтизм у літературі Німеччини.	6	2	2	-	-	2	9	1	-	-	-	8
Тема 3. Розвиток англійської літератури доби романтизму.	11	3	4	-	-	4	11	1	2	-	-	8
Тема 4. Засади романтизму в	8	2	2	-	-	4	7	1	-	-	-	6

літературі Франції.												
Тема 5. Традиції романтизму в літературі США.	11	3	2	-	-	6	7	1	-	-	-	6
Тема 6. Польський і данський романтизм.	5	1	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 1	45	12	10	-	-	23	46	4	2	-	-	40
Модуль 2												
Змістовий модуль 2. Зародження і розвиток естетики реалізму в літературі Західної Європи (30-х - 70-х рр. XIX ст.) та США (50-х - 60-х рр. XIX ст.).												
Тема 1. Виникнення реалізму, етапи розвитку, зв'язок з романтизмом.	3	1	-	-	-	2	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 2. Особливості розвитку німецької літератури 30-х-40-х рр. XIX ст.	8	2	2	-	-	4	6,5	0,5	-	-	-	6
Тема 3. Література Великобританії 30-х - 70-х рр. XIX ст.	9	3	2	-	-	4	8	1	-	-	-	7
Тема 4. Реалізм у літературі Франції XIX ст.	16	4	6	-	-	6	10	1	2	-	-	7
Тема 5. Література США 50-х-60-х рр. XIX ст.	4	1	-	-	-	3	7	1	-	-	-	6
Тема 6. Угорська література 30-х-40-х рр. XIX ст.	5	1	-	-	-	4	6	-	-	-	-	6
Разом за змістовим модулем 2	45	12	10	-	-	23	44	4	2	-	-	38
Усього годин	90	24	20	-	-	46	90	8	4	-	-	78

6.3. Теми практичних (семінарських, лабораторних) занять

№	Назва теми	Кількість годин
---	------------	-----------------

з/п			
		Денна ф.	Заочна ф.
1	Проблематика та жанрові особливості роману Е.Т.А.Гоффманна «Життєві погляди kota Мурра».	2	-
2	Ліро-епічна романтична поема Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда».	2	2
3	Історичний романтичний роман В.Скотта «Айвенго».	2	-
4	Проблематика роману В.М.Гюго «Знедолені».	2	-
5	Своєрідність новелістики та поезії Е.По.	2	-
6	Поема Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка».	2	-
7	Проблематика роману Ч.Діккенса «Домбі і син».	2	-
8	Повість О.де Бальзака «Гобсек».	2	-
9	Європейська поезія 40-70-х рр XIX ст. (Ш.Бодлер, Ч.Свінберн, Р.Бравнінг, А.Теннісон).	2	-
10	Роман Г.Флобера «Мадам Боварі» як роман про «втрачені ілюзії».	2	2
	Разом	20	4

6.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Періоди становлення естетики романтизму. Філософська основа романтизму.	3	6
2	Напрями та специфіка діяльності єнських та гайдельберзьких романтиків. Роман Гельдерліна «Гіперіон». Фольклорна діяльність братів Грімм. Реалізм повісті А. фон Шаміссо «Дивна пригода Петера Шлеміля».	2	8
3	В.Блейк як засновник англійської романтичної лірики. Збірка «Пісні цноти та досвіду». Поезія поетів-лейкістів.	4	8
4	Драматургія В.М.Гюго. Система жанрів французького романтизму.	4	6
5	Пенталогія про Шкіряну Панчоку Дж.Ф.Купера: композиція, проблематика, оповідач і система образів. Поезія Е.А.По.	3	3
6	Складність художнього простору роману «Мобі Дік, або Білий Кит» Г.Мелвілла.	3	3
7	Знайомство романтичним доробком А.Міцкевича та Ю.Словацького.	2	3
8	Художня специфіка казок Г.К.Андерсена.	2	3
9	Історико-економічні умови та філософські віяння в Європі 30-х – 40-х рр. XIX ст.	2	6
10	Поезія і драма 30-х – 40-х рр. в німецькій літературі.	2	3
11	«Подорожні картини» Г.Гайне.	2	3
12	Поезія А.Свінберна, А.Теннісона, Р.Бравнінга.	2	4
13	Знайомство з творчістю сестер Бронті.	2	3
14	Естетичні та філософські погляди Фредеріка Стендаля. Італійська тема в його творчості.	2	2

15	Композиція «Людської комедії» О. де Бальзака. Проблематика романів О. де Бальзака.	2	3
16	Ознайомлення з поезією поетів гуртка «Парнас».	2	2
17	Ознайомлення з творами В.Вітмена із збірки «Листя трави». Специфіка назви твору.	3	6
18	Ш.Петефі: тематика поезій. Ш.Петефі та Закарпаття.	4	6
	Разом	46	78

6.5. Індивідуальні завдання

Теми рефератів (до модуля 1 та 2)

1. Діяльність Гельдерліна та його роман “Гіперіон”.
2. Фольклористика братів Грімм.
3. Творчість А.фон Шаміссо.
4. Особливості літературного процесу Великобританії на зламі XVIII-XIX ст.
5. Творчість В.Блейка.
6. Поезія “Озерної школи” поетів (В.Вордзворт, С.Т.Колрідж, Р.Сауті).
7. Філософська лірика П.Б.Шеллі.
8. “Грецька” лірика Дж.Кітса.
9. Специфіка жанрів французького романтизму.
10. Поезія П.Ж.Беранже.
11. Драматургія В.М.Гюго. Участь В.М.Гюго в реформі французької поезії.
12. Еволюція естетичних поглядів Жорж Санд.
13. Специфіка романтизму у США.
14. Цикл романів Дж.Ф.Купера про Шкіряну Панчоку.
15. Новелістика Е.А.По.
16. «Мобі Дік» Г.Мелвілла як роман доби зрілого романтизму.
17. Передумови виникнення реалізму в європейській літературі XIX ст.
18. Розвиток літератури 30-х - 40-х рр. XIX ст. в Німеччині.
19. Діяльність “Молодої Німеччини”.
20. Специфіка ранньої та пізньої лірики Г.Гайне. (“Книга пісень” та “Сучасні поезії”).
21. Англійська поезія 50-х - 70-х рр. XIX ст. (Браунінг, Свінберн, Теннісон).
22. Англійський роман 40-х рр. XIX ст. (В.М.Теккері, Ш.Бронті, Е.Бронті, Ч.Дікінз).
23. Літературний рух у Франції 30-х - 40-х рр. XIX ст. Фредерік Стендаль (“Ваніна Ваніні”, “Червоне і чорне”).
24. Структура “Людської комедії” О.де Бальзака. Місце романів “Гобсек”, “Батько Горіо”, “Ежені Гранде” в структурі циклу.
25. Поети-парнасці.
26. Творчість Ш.Бодлера.
27. Творчість Г.Бічер-Стоу.
28. Основні мотиви збірки В.Вітмена “Листя трави”.

Теми робіт-презентацій (до модуля 1 та 2)

1. Е.Т.А.Гофман як художник та музикант.
2. Талановиті особистості роману Е.Т.А.Гофмана «Життєві погляди kota Мурра».
3. Природа країн, які відвідав Чайлд-Гаролд (за поемою Дж.Н.Г.Байрона «Паломництво Чайлд-Гаролда»).
4. Образи історичних діячів у романі В.Скотта «Айвенго».
5. Зображення народних мас у романі В.Скотта «Айвенго».
6. Образ Жана Вальжана. Міріель та Жавер як герої-антагоністи (за романом В.М.Гюго «Знедолені»).
7. Етапи творчого шляху Е.А.По.
8. Типи новел у творчості Е.А.По.

9. Особливості лірики Е.А.По.
10. «Німеччина. Зимова казка» – вершина політичної лірики Г.Гайне.
11. Жанрові особливості і композиція поеми Г.Гайне «Німеччина. Зимова казка».
12. Порівняльна характеристика Фанні Мальво та Анастасі де Ресто в повісті О.де Бальзака «Гобсек».
13. Місце роману «Мадам Боварі» у творчому доробку Г.Флобера.
14. Тема «втрати ілюзій» та образ Емми Боварі (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).
15. Історія аптекаря Оме (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).
16. Образи лихваря Лере та священника Бурнізьєна як типових представників французького суспільства (за романом Г.Флобера «Мадам Боварі»).

7. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

Технічні засоби: інтерактивна дошка, комп'ютер, проектор, інтернет під'єднання, відеозаписи до тем.

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Методика викладання зарубіжної літератури в загальноосвітній школі з українською мовою навчання. Ужгород: Вид-во Ужгородського національного університету, 2001. 94 с.
2. Навчально-методичний комплекс з історії зарубіжної літератури (література ХІХ) для студентів факультету іноземної філології денної та заочної форми навчання / Укладач Славич Т.Я. Ужгород, 2012. 51 с.
3. Апенко Е.М. Історія зарубіжної літератури ХІХ століття /Пер.з рос. К.,2018. 418 с.
4. Безруков А. В. Історія зарубіжної літератури: від античності до початку ХІХ ст. : навч. посіб. для студентів філол. спец. ЗВО. Дніпро : ФОП Касян-Шайнський, 2021. 165 с.
5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Теорія літератури. 2-е видання. К.: Либідь,2005. 460 с.
6. Давиденко Г.Й., Чайка О.М. Історія зарубіжної літератури ХІХ – початку ХХ століття: навч. посібник. [для студ. вищ. навч. закл.]. 3-є видання. К.: Центр учбової літератури, 2019. 400 с.
7. Наливайко Д.С., Шахова К.О. Зарубіжна література ХІХ ст. Доба романтизму. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2001. 415 с.
8. Ніколенко О.М. Зарубіжна література ХІХ століття: підручник для студентів закладів вищої освіти. К.: Грамота, 2018. 226 с.
9. Ференц Н.С. Основи літературознавства: Підручник. К.: Знання, 2011. 431 с.
10. Шалагінов Б.Б. Зарубіжна література: Від античності до початку ХІХ ст.: Іст.-естет. нарис. К.: Вид дім «КМ Академія», 2013. 368 с.

Допоміжна література

1. Багацька О.В., Дука М.В. Література Англії: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів (англійською мовою). Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 443 с.
2. Бендзар Богдан, Бобинець Степан. Українська фонографічна передача антропонімів античної, англо- німецько-і франкомовної літератур. Ужгород: Закарпаття, 2000. 176 с.
3. Бобир О. В., Михед Т. В. Студії з історії англійської дитячої літератури. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2018. 264 с.
4. Галич О.А. Вступ до літературознавства : підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 324 с.

5. Зарубіжна література: від античності до початку XIX ст.: історико-естетичний нарис : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / [рец.: Чирков О. С., Охріменко О. П. ; Нац. ун-т «Києво-Могилян. акад.».]. Київ : ВД «Києво-Могилян. акад.», 2013. 366 с.
6. Зарубіжна література для дітей: підручник / Т. Б. Качак, Л. М. Круль. К. : Академвидав, 2014. 416 с. – (Серія «Альма-матер»).
7. Зарубіжні письменники. Енциклопедичний довідник: У 2 т. / За ред. Н. Михальської та Б. Щавурського. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2005-2006. 824 с. / 864 с.
8. Література. Теорія. Методологія / Пер.з польської С.Яковенко; упорядкування і наук.ред.Д.Улицької. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 543 с.
9. Літературознавчий словник-довідник / За ред.Р.Т.Гром'яка, І.Ю.Коваліва, В.І.Теремка. 2-е видання. К.: ВЦ «Академія» 2007. 752 с.
10. Павличко С.Д. Зарубіжна література: Дослідження та критичні статті / Передм. Д. Наливайка. К.: Видавництво Соломії Павличко «Основи», 2001. 559 с.
11. Петрушенко В.Л. Філософія. Львів: Новий світ - 2000, 2012. 647 с.
12. Сверстюк Є. Адельберт Шаміссо: Казка про трагедію втрати // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 663-674.
13. Сверстюк Є. Стендаль: Наполеонівський вершник з пером // На святі надій: Вибране. К.: Наша віра, 1999. С. 674-678.
14. Франко І.Я. Статті про Дж. Байрона, В. Гюго, Г. фон Клейста, Г. Гейне та інших європейських романтиків // Зібрання творів: У 50 т. К., 1976 — 1986.
15. Шалагінов Б. Б. Класики і романтики: штудії з історії німецької літератури XVIII-XIX століть. К., 2013.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

1. <http://www.zsu.zp.ua/lab/fildep/ZL.htm>
2. <http://www.sky-art.com/andersen/index.htm>
3. http://www.emory.edu/INTELNET/virt_bibl.html - Бібліотека М.Н.Епштейна.
4. <http://www.bnf.fr/> - Національна бібліотека Франції.
5. <http://bookz.com.ua> - Учбова література.
6. <http://sci-lib.com/> - Велика наукова бібліотека.
7. <http://promo.net/pg/> - Project Gutenberg - електронна бібліотека, книги на багатьох мовах світу.
8. <http://www.nbu.gov.ua> (інформаційний портал Національної бібліотеки ім.В.Вернадського)
9. <http://www.ukrlit.vn.ua>
10. <http://www.ukrlib.com.ua>
11. <http://www.poetryclub.com.ua>
12. <http://izbornyk.org.ua>
13. <http://www.litakcent.com.ua> (веб-портал критичних досліджень сучасної української та зарубіжної літератури)

Художня література до курсу (обов'язкова до опрацювання):

1. Гофман Е.Т.А. Крихітка Цахес. / Золотий горнець. – 1 бал
Життєві погляди kota Мурра. – 2 бали
2. Брати Грімм. Казки. – 1 бал
3. Гайне Г. Книга пісень. - 1 бал. Німеччина.Зимова казка. – 2 бали
4. Байрон Дж.Н.Г. Лірика. Паломництво Чайлд-Гаролда. – 2 бали.
Дон Жуан. – 2 бали
5. Шеллі П.Б. Лірика. Звільнений Прометей. – 2 бали
6. Скотт В. Роб Рой./ Айвенго. – 2 бали
7. Дікінз Ч. Пригоди Олівера Твіста. - 1 бал Різдвяна пісня в прозі. – 1 бал
Домбі і син. – 4 бали
8. Текері В.М. Ярмарок марносластва. – 4 бали

9. Бронті Ш.	Джейн Ейр. – 2 бали
10.Гюго В.М.	Собор Паризької Богоматері. – 4 бали Знедолені. – 4 бали
11.Жорж Санд.	Ернані. Рюї Блаз. Кромвель (одна із драм на вибір студента) – 1 бал
12.Беранже П.Ж.	Індіана./ Орас. – 2 бали Король Івето. Маркіз де Караба. Старий фрак. Новий фрак. Супліка породистих собак. – 1 бал
13.Фредерік Стендаль.	Ваніна Ваніні. Червоне і чорне. – 2 бали
14.Бальзак О.	Гобсек. Ежені Гранде. Батько Горіо. (два твори на вибір студента) – 2 бали
15.Меріме П.	Партія в трік-трак. Таманго. Арсена Гійо. Маттео Фальконе. – 1 бал
16.Флобер Г.	Мадам Боварі. – 2 бали
17.Бодлер Ш.	Квіти зла. – 1 бал
18.Купер Дж.Ф.	Останній з могікан. – 2 бали
19.По Е.А.	Вбивство на вулиці Морг. Падіння дому Ашерів. Маска Червоної Смерті. Поезія. – 2 бали
20.Лонгфелло Г.В.	Пісня про Гайявату. – 2 бали
21.Бічер-Стов Г.	Хатина дядька Тома. – 2 бали
22.Вітмен В.	Листя трави. – 1 бал
23.Міцкевич А.	Лірика. – 1 бал
24.Петефі Ш.	Лірика. – 1 бал
25.Андерсен Г.К.	Казки. – 1 бал
26.Мелвілл Г.	Мобі Дік, або Білий Кит. – 4 бали